

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6,010 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ดังนี้ (Yamane. 1973 : 727)

$$\text{จากสูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิด เท่ากับร้อยละ .05

แทนค่าในสูตรขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{6,010}{1 + 6,010(0.05)^2} = 375.04 \text{ คน}$$

จากการหากลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 375.04 คน แต่เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีขนาดตัวอย่างเป็นจำนวนเต็มและใช้ในการวิเคราะห์ให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอเพิ่มตัวเลขจำนวนประชากรเป็น 376 คน รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1	บ้านทับกุง	720	45
หมู่ที่ 2	บ้านโนนเชียงค้ำ	539	34
หมู่ที่ 3	บ้านทับกุง	1,061	67
หมู่ที่ 4	บ้านสามเหลี่ยม	593	37
หมู่ที่ 5	บ้านหนองประเสริฐ	228	14
หมู่ที่ 6	บ้านหนองหว้า	273	17
หมู่ที่ 7	บ้านคำหว้าทอง	383	24
หมู่ที่ 8	บ้านคำดินดำ	311	20
หมู่ที่ 9	บ้านคำหว้าทอง	242	16
หมู่ที่ 10	บ้านหนองประเสริฐ	593	37
หมู่ที่ 11	บ้านทับกุง	1,067	65
รวม		6,010	376

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี (2553 : 76)

และเมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างเป็น
2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยกำหนดให้ทุกหมู่บ้านเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างการสุ่มอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic random sampling) เนื่องจากตัวอย่างมีหมายเลขลำดับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งกำกับเรียบร้อยแล้ว โดยนำเอาตัวเลขขนาดตัวอย่างในพื้นที่ไปหารตัวเลขจำนวนประชากรในพื้นที่ ได้เท่าใดปัดเศษขึ้นให้เป็นจำนวนเต็ม ซึ่งตัวเลขดังกล่าวจะเป็นลำดับที่ของตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. หาช่วงลำดับตัวอย่าง เช่น หมู่ที่ 1 บ้านทับกุงมีจำนวนประชากร เท่ากับ 720 คน ส่วนขนาดตัวอย่างมีจำนวน 45 คน คำนวณหาช่วงตัวอย่างเท่ากับ $720/45 = 16$ ดังนั้น ช่วงตัวอย่าง คือ ลำดับที่ 16

2. ทำการเลือกตัวอย่างคนแรก โดยนำหมายเลข 1 ถึง 16 มาทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากครั้งเดียว ได้หมายเลขใดให้ลำดับนั้นเป็นหน่วยตัวอย่างที่ 1 เช่น จับได้หมายเลข 2 ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งลำดับที่ 2 จะเป็นหน่วยตัวอย่างที่ 1

3. เมื่อหน่วยตัวอย่างที่ 1 เป็นลำดับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่ 2 ดังนั้นหน่วยตัวอย่างลำดับถัดไปจึงเป็นลำดับถัดไปอีก 16 ลำดับ ได้แก่ ลำดับที่ 18, 34, 50, 66, 82, 98..... ทำไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้ครบตามจำนวน 45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert scale) เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ทั้ง 4 ด้าน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 5 ระดับ คือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง และไม่เคยเลย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด

3. นำร่างแบบสอบถามเสนอกณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณา และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา สถิติการวิจัย และพัฒนาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งประกอบด้วย

4.1 นายมนูญ คุณาเศรษฐ วุฒิศึกษา ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) ตำแหน่ง นายอำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านพื้นที่

4.2 นายวรัธ คงโชคชัย วุฒิศึกษา ร.ม. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต) ตำแหน่ง ปลัดอาวุโส อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

4.3 สอ.บุญเลิศ ชุบลพันธ์ วุฒิศึกษา ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

การวัดผลประเมินผล โดยการหาค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

จากนั้นได้นำข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป หากปรากฏว่าข้อใดได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์ จะนำมาปรับปรุงแล้วเสนอกณะกรรมกรที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจอีกครั้งทำงานกว่าจะได้ค่าตามเกณฑ์กำหนดไว้

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนำข้อที่มีค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ 0.66 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item-total Correlation) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

6. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี
2. แต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยที่เป็นพนักงานส่วนตำบล
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีผู้ช่วยผู้วิจัยในแต่ละหมู่บ้าน โดยนำแบบสอบถามไปพบประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานีเพื่อตอบแบบสอบถามตามข้อสำรวจในแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding from)

3. นำแบบสอบถามที่ส่งรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อในแบบสอบถาม ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ระดับการมีส่วนร่วมเป็นประจำ	ให้ 5 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง	ให้ 4 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมนานๆครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ระดับไม่เคยมีส่วนร่วมเลย	ให้ 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย เกณฑ์การแบ่งช่วงชั้นคะแนน จากจำนวนระดับชั้นเท่ากับ 5 ชั้น (คะแนนจาก 1 ถึง 5) คำนวณได้จากสูตร (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2545 : 186)

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.8$$

ฉะนั้นในแต่ละช่องคะแนนของระดับชั้น จะเท่ากับ 0.8 คิดเป็นเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนในแต่ละระดับชั้น จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาได้กำหนดการแปลความหมาย ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

- ระดับคะแนน 1.00-1.80 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำมาก
- ระดับคะแนน 1.81-2.60 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ
- ระดับคะแนน 2.61-3.40 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับคะแนน 3.41-4.20 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก
- ระดับคะแนน 4.21-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูงมาก

5. กรณีแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และแจกแจงความถี่ (Frequency distribution)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. สถิติที่ใช้ในการวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีเพศต่างกัน ใช้การทดสอบด้วยสถิติ t-test (Independent sample) (สุภวัฒน์กร, วงศ์ธนวุธ และพีรสิทธิ์, คำนวณศิลป์, 2550 : 146 -147)
4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่มีเพศอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน ใช้ F-test (One-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้การทดสอบรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe' (สุภวัฒน์กร, วงศ์ธนวุธ และพีรสิทธิ์, คำนวณศิลป์, 2550 : 146 - 147)
5. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และพรรณนาความ